KAP. VII

IL-GĦAŻLA TAL-QUDDIESA U TAT-TAQSIMIET TAGĦHA

313. Iċ-ċelebrazzjoni tkun iżjed ta' frott pastorali jekk il-lezzjonijiet, it-talbiet u t-testi l-oħra tal-Quddiesa jkunu jaqblu kemm jista' jkun tajjeb mal-bżonnijiet u d-dispożizzjonijiet spiritwali u l-ħila ta' dawk li jieħdu sehem fiha. Dan l-iskop jintlaħaq jekk wieħed jinqeda sewwa bil-ħafna setgħat mogħtija għall-għażla, kif se nfissru.

Għalhekk is-saċerdot, huwa u jagħżel it-testi tal-Quddiesa, għandu jħares aktar lejn il-ġid spiritwali komuni tal-poplu milli lejn il-għbdiet tiegħu. U jiftakar ukoll li din il-għażla għandha ssir bi ftehim mal-ministri u ma' dawk li jkunu se jagħmlu xi servizz fiċ-ċelebrazzjoni, u saħansitra mal-fidili f'dak li għandu x'jaqsam magħhom direttament.

Billi qiegħed jitħalla wisa' liema bħalu għall-għażla tat-testi fil-Quddiesa, jinħtieġ li, sa minn qabel iċ-ċelebrazzjoni, id-djaknu, il-letturi, is-salmista, il-kantur, il-kummentatur, il-grupp tal-kant, kulħadd skond ma jmissu, ikun jaf sewwa liema test se juża, ħalli xejn ma jsir qisu bla ħsieb. Għax meta fiċ-ċelebrazzjoni kollox isir bl-ordni u bl-armonija, il-fidili jsibu għajnuna kbira għall-ġabra spiritwali biex jieħdu sehem fl-Ewkaristija.

I. IL-GĦAŻLA TAL-QUDDIESA

314. Fis-solennitajiet is-saċerdot huwa obbligat jimxi fuq il-kalendarju tal-knisja fejn jiċċelebra.

315. Fil-Ħdud, fil-ferji ta' l-Avvent, tal-Milied, tar-Randan u tal-Għid, fil-festi u fit-tifkiriet obbligatorji:

a) fil-Quddiesa mal-poplu s-saċerdot jimxi fuq il-kalendarju tal-knisja fejn jiċċelebra;

b) fil-Quddiesa mingħajr il-poplu s-saċerdot jista' jagħżel il-kalendarju tal-knisja jew il-kalendarju proprju tiegħu.

316. Fit-tifkiriet mhux obbligatorji:

a) Fil-ferji ta' l-Avvent mis-17 sa l-24 ta' Diċembru, fil-ġranet fost l-ottava tal-Milied u fil-ferji tar-Randan, minbarra l-Erbgħa tar-Rmied u l-ferji tal-Ġimgħa l-Kbira, is-saċerdot iqaddes il-Quddiesa tal-jum liturġiku li jmiss; imma jekk f'dan il-jum taħbat tifkira mniżżla fil-kalendarju ġenerali, is-saċerdot jista' jagħżel il-kolletta tagħha, imma mhux fl-Erbgħa tar-Rmied jew f'ferja tal-Ġimgħa l-Kbira.

b) Fil-ferji ta' l-Avvent qabel is-17 ta' Diċembru, u fil-ferji ta' żmien il-Milied u ta' żmien il-Għid, is-saċerdot jista' jagħżel jew il-Quddiesa tal-ferja, jew dik tal-Qaddis jew wieħed mill-Qaddisin li taħbat it-tifkira tagħhom, jew ta' xi Qaddis imniżżel dak in-nhar fil-Martiroloġju.

ċ) Fil-ferji ta' matul is-sena, is-saċerdot jista' jagħżel jew il-Quddiesa tal-ferja, jew dik tat-tifkira mhux obbligatorja li tista' taħbat dak in-nhar, jew dik ta' xi Qaddis imniżżel dak in-nhar fil-Martiroloġju, jew Quddiesa "ad diversa" jew votiva.

Fil-Quddiesa mal-poplu, is-saċerdot għandu jfittex l-ewwelnett il-ġid spiritwali tal-fidili, u joqgħod attent li ma jfittixx biss il-ġibdiet tiegħu. Fuq kollox jieħu ħsieb li mhux ta' sikwit u mingħajr raġuni suffiċjenti jħalli barra l-lezzjonijiet magħżula għal kull jum fil-lezzjonarju ferjali: għax il-Knisja tixtieq li l-mejda tal-kelma ta' Alla tithejja lill-fidili b'għana akbar.[88]

Għalhekk ukoll is-saċerdot għandu jkun moderat fl-użu tal-Quddies tal-mejtin; għax kull Quddiesa hija offerta sew għall-ħajjin sew għall-mejtin, u f'kull Talba ewkaristika ssir it-tifkira tal-mejtin ukoll.

Fejn imbagħad dawk it-tifkiriet tal-Madonna u l-Qaddisin li mhumiex obbligatorji jkunu għal qalb il-fidili, titqaddes għallinqas Quddiesa waħda ta' dawn it-tifkiriet, biex is-saċerdot jissodisfa d-devozzjoni tal-fidili.

Kull meta tingħata s-setgħa biex wieħed jagħżel jew it-tifkira mniżżla fil-kalendarju ġenerali jew oħra mniżżla fil-kalendarju djoċesan jew reliġjuż, ikun aħjar jekk, f'każ ta' grad indaqs u skond it-tradizzjoni, wieħed jagħżel it-tifkira partikulari.

II. IL-GĦAŻLA TAT-TAQSIMIET TAL-QUDDIESA

317. Fil-għażla tat-testi għal kull taqsima tal-Quddiesa sew taż-żmien sew tal-Qaddisin, wieħed jimxi fuq ir-regoli li ġejjin.

Il-lezzjonijiet

318. Fil-Ħdud u l-festi hemm tliet lezzjonijiet, jiġifieri, waħda mill-Profeta, waħda mill-Appostlu, u waħda mill-Evanġelju; bihom il-poplu nisrani jirċievi tagħlim sħiħ fuq l-opra tas-salvazzjoni, fl-iskola tal-għaġeb ta' Alla.

Hija għalhekk ħaġa mixtieqa ħafna li dawn il-lezzjonijiet jintużaw it-tlieta li huma; iżda għal raġuni pastorali, jew b'deċiżjoni tal-Konferenza Episkopali, f'xi postijiet jistgħu jintużaw tnejn biss. Meta mbagħad il-għażla jkollha ssir bejn l-ewwel tnejn, wieħed iżomm quddiem għajnejh id-direttivi mniżżla fil-lezzjonarju, u jqis ukoll li l-fidili jaħtieġu kull għajnuna biex jitgħallmu iżjed l-Iskrittura Mqaddsa; wieħed ma għandux ifittex li jagħżel biss l-iqsar u l-eħfef testi.

319. Fil-lezzjonarju ferjali hemm lezzjonijiet għal kull ġurnata ta' kull ġimgħa għas-sena kollha; għalhekk fil-biċċa l-kbira jintużaw dawn il-lezzjonijiet, fil-ġranet li fihom imniżżla, sakemm ma taħbatx xi solennità jew festa.

Jekk jinzerta li l-lezzjoni kontinwa jkollha tinqata' f'xi ġurnata tal-ġimgħa għax taħbat festa jew ċelebrazzjoni speċjali, is-saċerdot, waqt li jżomm quddiem għajnejh l-ordni tal-lezzjonijiet tal-ġimgħa kollha, ikun jista' jew igħaqqad ma' oħrajn is-siltiet maqbuża, jew jiddetermina liema minnhom jaqbel jagħżel.

Fil-Quddies li jsir f'laqgħat speċjali, is-saċerdot jista' jagħżel testi li huma aktar adatti għal dik iċ-ċelebrazzjoni partikulari, sakemm ikunu testi mil-lezzjonarju approvat.

320. Hemm għażla speċjali ta' testi bibliċi għall-Quddies ritwali tas-Sagramenti jew Sagramentali, u għall-Quddies li jsir f'ċirkustanzi speċjali.

Dawn it-testi ġew magħżula biex il-fidili jisimgħu l-kelma ta' Alla b'mod aktar adatt għaċ-ċirkustanza li fiha jkunu jieħdu sehem, u hekk jistgħu jifhmu aħjar il-misteru li jkunu jiċċelebraw u jitħeġġu iżjed bl-imħabba għall-kelma ta' Alla.

Għalhekk it-testi li jintużaw fil-ġemgħa liturġika għandhom jiġu determinati skond il-ħtieġa pastorali u skond is-setgħa mogħtija għall-għażla tagħhom.

It-talbiet

321. Il-ħafna prefazji li hemm fil-Missal Ruman qegħdin biex b'ħafna modi jfissru r-raġuni tar-radd ta' ħajr li jingħata lil Alla fit-Talba ewkaristika, kif ukoll biex juru f'dawl aqwa l-ħafna aspetti tal-misteru tas-salvazzjoni.

322. Fil-għażla tat-Talba ewkaristika, tajjeb li wieħed jimxi fuq dawn ir-regoli:

a) It-Talba Ewkaristika I, jew Kanone Ruman, tista' tintuża dejjem; jaqbel jekk tintuża hi fil-ġranet meta hemm it-talba Imseħbin proprja, jew fil-Quddies li għandhom it-talba Ilqa' proprja, kif ukoll fil-festi ta' l-Appostli u Qaddisin li jissemmew fi-istess Talba; hekk ukoll fil-Ħdud, jekk għal raġuni pastorali ma jkunx aħjar li wieħed jagħżel Talba ewkaristika oħra.

b) It-Talba ewkaristika II, minħabba ċerti karatteristiċi tagħha, aħjar tintuża fost il-ġimgħa jew f'ċirkustanzi partikulari.

Minflok il-prefazju proprju li hemm ma' din it-Talba jistgħu wkoll jintużaw prefazji oħra, l-aktar dawk li jitkellmu fil-qosor fuq il-misteru tas-salvazzjoni, bħall-prefazji tal-Ħdud ta' matul is-sena u l-prefazji komuni.

Jekk il-Quddiesa tkun applikata għal xi ħadd mejjet, tista' tintuża l-formola speċjali li hemm qabel it-talba Ftakar ukoll.

c) It-Talba ewkaristika III tista' tintuża ma' kull prefazju. Din aħjar jekk tintuża fil-Ħdud u l-festi.

F'din it-Talba wkoll tista' tingħad formola speċjali għall-mejtin wara l-kelmiet: u għaqqadhom miegħek ilkoll.

d) It-Talba ewkaristika IV għandha magħha prefazju proprju li ma jistax jinbidel ma' ieħor meta tintuża hi; f'dan il-prefazju hemm ġabra kemmxejn fit-tul ta' l-istorja tas-salvazzjoni. Din it-Talba tista' tintuża meta l-Quddiesa ma jkollhiex prefazju proprju; l-aħjar tingħad f'Quddies iċċelebrat bis-sehem ta' fidili li jkollhom tagħrif bibliku ogħla.

F'din it-Talba, minħabba n-nisġa proprja tagħha, ma jistgħux jidħlu forom speċjali għall-mejtin.

e) It-Talba ewkaristika li għandha prefazju proprju tagħha tista' wkoll tintuża bl-istess prefazju meta fil-Quddiesa jkun imissu jingħad prefazju taż-żmien.

323. F'kull Quddiesa, jekk ma jkunx hemm tagħrifa oħra, jingħadu t-talbiet proprji għal dik il-Quddiesa.

Iżda fil-Quddies tat-tifkiriet tingħad jew il-kolletta proprja jew tal-Komun; it-talba fuq l-offerti u t-talba wara t-tqarbin, jekk ma jkunux proprji, jistgħu jittieħdu jew mill-Komun jew mill-ferji taż-żmien kurrenti.

Fil-ferji "matul is-sena", minbarra t-tal-

biet tal-Ħadd ta' qabel, jistgħu jingħadu jew it-talbiet ta' ieħor mill-Ħdud "matul is-sena", jew jintgħażlu minn dawk li hemm "ad diversa" fil-Missal. Mill-istess Quddisiet li semmejna, tista' wkoll tittieħed il-kolletta biss.

B'hekk il-Knisja qiegħda toffri kotra ikbar ta' testi li bihom is-saċerdot jista' mhux biss jippreżenta r-raġuni tat-talb lill-fidili b'mod dejjem ġdid, imma wkoll jadatta tajjeb it-talb skond il-bżonnijiet tal-fidili, tal-Knisja u tad-dinja. B'danakollu dan l-addattament diġà sar fil-Missal għaż-żminijiet l-aktar importanti taċ-ċiklu liturġiku, għax kull waħda mill-ferji tagħhom għandha talbiet proprji taż-żmien.

Il-partijiet tal-kant

342. Fil-għażla tal-partijiet tal-kant bejn il-lezzjonijiet, kif ukoll għall-kant ta' l-introjtu, ta' l-offertorju u tat-tqarbin, wieħed għandu jimxi fuq ir-regoli mniżżlin f'posthom fejn imiss.

Setgħat speċjali

325. Mnbarra s-setgħat imsemmija hawn fuq dwar il-għażla tat-testi adatti, il-Konferenzi Episkopali għandhom ukoll is-setgħa biex, f'okkażjonijiet partikulari, jirregolaw adattamenti oħra dwar il-lezzjonijiet, iżda bl-obbligu li t-testi jintgħażlu mil-lezzjonarju approvat mill-awtorità.